

Carles Perdiguero: “L’Estat s’està saltant les seves pròpies lleis en el conflicte polític a Catalunya”

Text: Marc Font / @marcfontribas. Fotos: Ivan Giménez

Les principals institucions de l’Estat espanyol, començant pel govern de Mariano Rajoy, esgrimeixen constantment la legalitat com a argument definitiu per intentar aturar el procés independentista. Ara bé, implica això un compliment escrupolós de les lleis en les mesures que s’adopten per combatre’l? L’advocat del Col·lectiu Ronda Carles Perdiguero té clar que no. Especialista en Dret Penal, Perdiguero detalla diversos exemples d’incompliments de les normatives. En una entrevista a **CRÍTIC**, l’advocat manté que, al cap i a la fi, les lleis s’han d’adaptar a la realitat i, per tant, s’han de modificar per oferir sortides.

“Estem veient com jutges i tribunals són unes peces del tauler de l’Estat”

Des de l’Estat espanyol s’està complint la legalitat a l’hora d’abordar el conflicte polític a Catalunya?

Estem en un conflicte polític en què hi ha dues parts. Que n’hi hagi una que pugui saltar-se la legalitat o sotmetre’s a una de diferent a la que existia fins ara, entenc que no justifica que l’altra part pugui utilitzar tots els mecanismes penals i repressius de manera indiscriminada. Per a Joaquim Bosch, de Jutges per la Democràcia, que la Generalitat estigui cometent una il·legalitat no dona legitimitat a l’Estat per utilitzar mecanismes que no estan adequats a la llei. És allò de com que vostè és un delinqüent jo no li aplico una llei. Si s’és o no un delinqüent, ho dirà un jutjat en el seu moment, no ara. I, en tot cas, això no implica que l’Estat pugui saltar-se les seves pròpies lleis o utilitzar-les a la seva conveniència, que és el que està fent. Estem veient com jutges i tribunals són unes peces del tauler de l’Estat. El fet de tenir diligències obertes en jutjats diferents, que la Fiscalia actuï quan no podria fer-ho perquè ja hi ha diligències als jutjats o que les mesures cautelars que adopta finalment el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) es passin un dia abans de l’acte del referèndum... Tot això ens indica que aquí hi ha un conflicte amb un fons que no és jurídic, sinó polític. I els jutjats, uns més que altres, estan sotmesos a aquest poder polític, en especial la Fiscalia, que és un cos jeràrquic, i el Tribunal Constitucional (TC).

Podem dir que la separació de poders que teoritzava Montesquieu al segle XVIII no es compleix?

No, no es compleix. En el casos del TC i la Fiscalia és molt evident. I segurament d’aquí un temps s’acreditarà jurídicament que totes aquestes diligències han estat una barbaritat, però el problema és que necessitem una immediatesa per garantir que les coses siguin justes.

Quins serien els exemples més flagrants en què l’Estat s’ha saltat la llei?

El primer seria l’actuació de la pròpia Fiscalia. Va arribar a un punt on va actuar com a veritable poder de l’Estat a Catalunya, gairebé per sobre de qualsevol altra instància. Ha actuat de manera desbocada i amb un poder desmesurat. A més a més, ho ha fet quan existia un procediment judicial obert. I, en principi, només actua quan no hi és, fent diligències preprocessals. S’hauria d’haver abtingut d’actuar i més amb l’amplitud amb què ho va fer. El segon gran exemple seria la instrucció

a l'Audiència Nacional d'un delictes de sedició passa per sobre de qualsevol consideració legal. Que les lleis siguin tan elàstiques fa que aquests mateixos fets podrien suposar l'aplicació de la Llei de seguretat ciutadana, perquè algú està intentant impedir una resolució judicial, o poden arribar a ser un delictes de sedició penat amb fins a 15 anys de presó.

“Utilitzar articles del codi penal o altres mecanismes per intentar aplicar allò que ja està derogat és un frau de llei”

El 20 de setembre també es va intentar registrar la seu de la CUP sense una ordre judicial.

Tampoc es podia fer. Crec que aquí era evident la voluntat provocadora per tal que els militants i simpatitzants de la CUP tinguessin una resposta violenta en aquell moment. Calia un procediment judicial, per tant no hi havia possibilitat legal d'entrar-hi. La interlocutòria de l'Audiència Nacional, així com la denúncia prèvia de la Fiscalia, obvien que no existia ordre judicial. La interlocutòria barreja varies coses. No només la concentració davant d'Economia, sinó també la de la seu de la CUP, a més d'un suposat atac a una seu del PSC, sense que en constin proves, i un registre a una impremta de Bigues i Riells, on hi havia gent que va intentar impedir-lo. S'intenta donar una visió de globalitat als fets per poder imputar un delictes concret absolutament fora de lloc.

Les agressions que van portar a terme els cossos i forces de seguretat l'1 d'octubre se sostenen jurídicament?

En el fons, el punt de partida de tot és que el delictes de referèndum va existir al codi penal espanyol, però va eliminar-se mitjançant la Llei orgànica 2/2005 de reforma del Codi penal. Per tant, de manera expressa se senyala que la convocatòria d'un referèndum no té transcendència penal i se suprimeix el delictes. Utilitzar altres articles del codi penal o altres mecanismes per intentar aplicar allò que ja està derogat crec que és un frau de llei. I aquest punt de partida no el podem oblidar mai. A partir d'aquí, les actuacions policials han de partir d'un principi de proporcionalitat i el dany causat no ha de ser superior al que s'intenta evitar. Quan el TSJC dóna la potestat als cossos policials per actuar l'1 d'octubre també diu que no han d'afectar la convivència i evidentment carregar contra 200 persones que estan concentrades pacíficament sense intentar utilitzar mecanismes de mediació o diàleg és una actuació que no entra als canons de la legalitat. I més quan van existir cops fets de cintura cap a dalt, que en principi no haurien d'estar permesos, o van disparar-se bales de goma, prohibides a Catalunya. Va haver-hi una desproporcionalitat absoluta.

Una de les possibles respostes que prepara el Govern espanyol és l'aplicació de l'article 155 de la Constitució, que suposaria la suspensió de l'autonomia de Catalunya i permetria a l'executiu de Rajoy convocar eleccions autonòmiques, entre d'altres qüestions. Des d'un punt de vista legal, és una resposta que està justificada?

Durant aquests dies hem hagut de treure la pols als llibres de dret perquè s'estan aplicant coses que no s'havien aplicat mai, com els delictes de sedició. En el cas de l'article 155, la realitat és que no s'ha aplicat mai i ningú sap realment com funciona. Sí que queda clar que és l'última opció, és a dir, només es pot aplicar un cop s'han esgotat les altres vies previstes a la Constitució. En tot cas, l'amplitud que se li pretén donar al 155 no és tal. Per exemple, no permet enviar l'exèrcit a Catalunya. Crec que el problema de fons no és si aplicaran el 155 o el 116, sinó que a la pràctica ja s'estan aplicant altres mecanismes legals per intervenir 'de facto' la Generalitat. El 155 no deixa de ser una continuïtat del que ja estem vivint, amb les finances intervingudes, entre d'altres mesures. Sí que hi hauria una diferència important si es declarés un estat de setge, excepció o alarma. No crec que arribem a això, que implicaria veure l'exèrcit als carrers.

“Un principi bàsic en el dret és que les lleis s’han d’adequar a la població i no al revés”

El Col·lectiu Ronda va donar suport a la celebració del referèndum i en un [comunicat](#) va defensar que una llei deixa de ser legítima quan “s’erigeix en porta tancada a la voluntat pacífica de resolució d’un conflicte”.

Com a advocats sempre ens surt aquesta ànima jurista del formalisme. Per una banda, crec que hem de denunciar que, malgrat no creure en determinades lleis, és el propi Estat qui se les està saltant. L’Estat que diu defensar unes lleis no les respecta, no respecta els procediments penals, no respecta els principis d’intervenció mínima, no respecta la proporcionalitat, no respecta la separació de poders... Això li podem discutir a l’Estat amb les seves pròpies armes. I, per altra banda, les lleis evolucionen perquè hi ha pressió social. Moltes coses que es fan en aquest país en el seu moment van ser il·legals: les dones no podien votar, els insubmisos anaven a la presó, els matrimonis homosexuals no eren possibles... Un principi bàsic en el dret és que les lleis s’han d’adequar a la població i no al revés.

Ara sembla més aviat que la legalitat serveix de barrera contra les demandes d’una part de la població catalana.

Qualsevol persona que segueixi el que ha passat els darrers anys veu que esgrimir la legalitat per no canviar res és molt fàcil. Treus la Constitució, que sembla estar esculpida en pedra i feta amb les taules de Moisès, i dius que no es pot tocar, que no pots fer res. No puc tocar la llei perquè diu que això és il·legal i, per tant, no ho tocarem mai més. Això és un argument molt poc adequat a la política del segle XXI. Les coses es poden modificar en tots els sentits possibles i, si no existeix una sortida legal, el que s’ha de fer és seure a una taula i veure quina serà la sortida. Perquè les lleis estan per això.